

Procjenjivanje učenika, nastavnika i škola

Radni materijal 8: Samoprocjenjivanje nastavnika

Za svakodnevnu školsku praksu, samoprocjenjivanje predavanja je najpragmatičniji i najjednostavniji metod procjenjivanja. Taj se metod među nastavnicima uobičajeno odvija automatski, no ne i sistematično. U većini slučajeva, nastavnici preispituju svoj način predavanja kad smatraju da je to potrebno ili prema vlastitoj intuiciji, što se najčešće događa tek kad nisu zadovoljni s ishodima. Sljedeća lista provjere može uveliko olakšati proces samoprocjenjivanja:

- Kako sam podstakao proces učenja?
- Na koji način mogu održavati interes učenika za nastavni sadržaj?
- Jesu li učenici bili usmjereni na glavne probleme ili zadatke?
- Je li jasan fokus nastavne lekcije?
- Koliko pitanja sam postavio?
- Kakva sam pitanja postavio?
- Kakva pitanja su postavljali učenici?
- Jesu li pitanja bila vezana uz probleme ili zadatke?
- Koje su ideje i zamisli učenika podstakla koja pitanja?
- Jesam li slušao učenike?
- Jesu li se u razredu poštovala dogovorena pravila komunikacije?
- Kako sam reagovao na ideje učenika?
- Jesam li ih doslovno ponovio?
- Jesam li koristio stereotipne oblike stimuliranja učenika?
- Jesam li podržavao interakciju između učenika?
- Koliki je približan postotak mojih ideja?
- Koliki je približan postotak ideja učenika?
- Jesu li neki učenici imali izuzetno visoki postotak ideja?
- Kakvo je bilo učestvovanje djevojčica u poređenju sa dječacima?
- Kakvim su idejama takozvani “problematični” učenici doprinijeli?
- Jesam li se koncentrisao na određene učenike?
- Kako su nastale konfliktne situacije?
- Kakav je bio tok sukoba?
- Na koji su način sukobi rješavani?
- Jesu li učenici razumijeli dobijene zadatke?
- Kako su ti zadaci integrirani u proces učenja?
- Kakva sredstva podrške sam omogućio?
- Na koji način se rezultati prezentovani?
- Na koji način je zabilježeno znanje, spoznaje ili zaključci?
- Ostala pitanja?

Potrebno je naglasiti da primjena ovakvih pitanja u procjenjivanju vlastitog rada ima smisla jedino uz osnovu solidnog, naučno utemeljenog i iskustvom utvrđenog znanja o predavanja i njegovim učincima. U svim ostalim slučajevima će puko odgovaranje na pitanja predstavljati samo izvršavanje dužnosti, i ništa više. Osim toga, većina korištenih lista provjere je nešto poput klupka različitih aspekata, no niti jedna od njih ne objedinjuje sve aspekte koji bi se tokom izvođenja nastavnog časa mogli pojaviti. Stoga je pri upotrebi lista provjere izuzetno bitno ostaviti ih otvorenim ili sačuvati mjesto za aspekte koje je nemoguće predvidjeti.⁴⁰

⁴⁰ Becker G. E. (1998.), *Unterricht auswerten und beurteilen (Vrednovanje i ocjenjivanje nastave)*, Beltz, Weinheim